

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพลังในการบริหารแนวพุทธกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพลังในการบริหารแนวพุทธกับการจัดการความรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2554 จำนวน 37 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน รวม 555 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากร

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร
1	คาราคาม	15
2	สายน้ำทิพย์	15
3	บางบัว (เฟังตั้งตรงจิตรวิทยาคาร)	15
4	วัดหนัง	15
5	อนุบาลวัดนางนอง	15
6	ที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์)	15
7	ราชวินิต	15
8	วัดช่างเหล็ก	15
9	วัดประยูรวงศาวาส	15
10	โฆมิตสโมสร	15
11	วัดอมรินทราราม	15
12	ประถมทวิธาภิเศก	15
13	วัดเจ้ามูล	15
14	วัดสังข์กระจาย	15
15	วัดหงส์รัตนาราม	15
16	วัดเวตวันธรรมาวาส	15
17	บ้านหนองบอน (นัยนานนทอนุสรณ์)	15
18	วัดพลับพลาย	15
19	วัดโสมนัส	15
20	อนุบาลสามเสนฯ	15
21	พระตำหนักสวนกุหลาบ	15
22	วัดชนะสงคราม	15
23	อนุบาลวัดปรีณายก	15
24	ราชวินิตประถมบางแค	15
25	วัดนาคปรก	15
26	ประถมนนทรี	15

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากร (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร
27	วัดด่าน	15
28	พญาไท	15
29	พระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	15
30	อนุบาลพิบูลเวศม์	15
31	วัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ)	15
32	มหาวิรานุวัตร	15
33	วัดชัยชนะสงคราม	15
34	ทุ่งมหาเมฆ	15
35	ไทยรัฐวิทยา 75	15
36	พิบูลอุปถัมภ์	15
37	วัดอุทัยธาราม	15
	รวมประชากร	555

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 70 ของโรงเรียน ได้จำนวน 26 โรงเรียน และสุ่มผู้บริหารร้อยละ 65 ได้ผู้บริหารจำนวน 10 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ได้ 260 คน ซึ่งสูงกว่าตารางการเลือกกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp.608-609) และยอมรับได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อโรงเรียน (ร้อยละ 70)	กลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 65)
1	คาราคาม	10
2	สายน้ำทิพย์	10
3	บางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาการ)	10
4	วัดหนัง	10
5	อนุบาลวัดนางนอง	10

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน (ร้อยละ 70)	กลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 65)
6	ทีปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดโบสถ์)	10
7	ราชวินิต	10
8	วัดช่างเหล็ก	10
9	วัดประยูรวงศาวาส	10
10	โฆสิตสโมสร	10
11	วัดอมรินทราราม	10
12	ประถมทวิธาภิเศก	10
13	วัดเจ้ามูล	10
14	วัดสังข์กระจาย	10
15	วัดหงส์รัตนาราม	10
16	วัดเวตวันธรรมาวาส	10
17	อนุบาลพิบูลเวศม์	10
18	วัดพลับพลาชัย	10
19	วัดโสมนัส	10
20.	ไทยรัฐวิทยา 75	10
21	พระตำหนักสวนกุหลาบ	10
22	วัดชนะสงคราม	10
23	ทุ่งมหาเมฆ	10
24	ราชวินิตประถมบางแค	10
25	วัดอุทัยธาราม	10
26	ประถมนนทรี	10
	รวม	260

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามพลังในการบริหารแนวพุทธกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พลังในการบริหารแนวพุทธ จำนวน 40 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 2 การจัดการความรู้ จำนวน 50 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert Scales (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2537, หน้า 85) ซึ่งแสดงระดับการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด

2.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยศึกษาจากแบบสอบถามของ พระมหาสัญญา เชื้อคนหมั่น (2553, แบบสอบถาม) และของ พระมหาสมชาย วิรัชเสวิน (2553, แบบสอบถาม) และนำมาสร้างเป็นฉบับร่างให้ครอบคลุมนิยามศัพท์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบฉบับร่าง

2.3 ทำแบบสอบถามฉบับจริง และตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการจัดการประเมินผล จำนวน 4 ท่าน ได้แก่

3.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระ 2 ท่านคือ

1) รองศาสตราจารย์ ดร.วิไล ตั้งจิตสมคิด ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2) ดร.เกตุสุเดช กำแพงแก้ว อาจารย์ผู้สอนวิชาบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

3.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล 2 ท่านคือ

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสวคนธ์ แดงสอาด อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา แก้วสุข อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการวัดการประเมินผลแล้วมาแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204)

3.3 นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาปรับแก้ แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

3.4 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสอบถามตามแบบสอบถามที่ปรับปรุงขึ้น มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 260 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้ 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80%

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

4. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางด้านสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พลังในการบริหารแนวพุทธจำนวน 40 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 2 การจัดการความรู้ จำนวน 50 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดย นำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2542, หน้า 187) ตามระดับการปฏิบัติงาน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพลังในการบริหารแนวพุทธกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติค่าความสัมพันธ์ (Correlation coefficient) แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2542, หน้า 106)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สูตรการหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ (วิรัตน์ พ่วงเพชร, 2550, หน้า 48) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. สูตรการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 296) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{(n-1)}}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum$ แทน ผลรวม

X แทน ค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach โดยใช้สูตรดังนี้ (Cronbach, 1990, pp. 202-204)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

α	แทน ค่าความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนข้อคำถาม
S_i^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

4. การทดสอบค่าความสัมพันธ์ (Correlation) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2, 3, 5, 6, 7
(ส่วน สายศ และอังคณา สายศ, 2540, หน้า 173)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{n\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{\{n\sum X^2 - (\sum X)^2\}\{n\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{xy}	เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	เป็นจำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา
	$\sum X$	เป็นผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X
	$\sum Y$	เป็นผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ Y
	$\sum X^2$	เป็นผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	เป็นผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	เป็นผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X และ Y คูณกันแต่ละคู่